

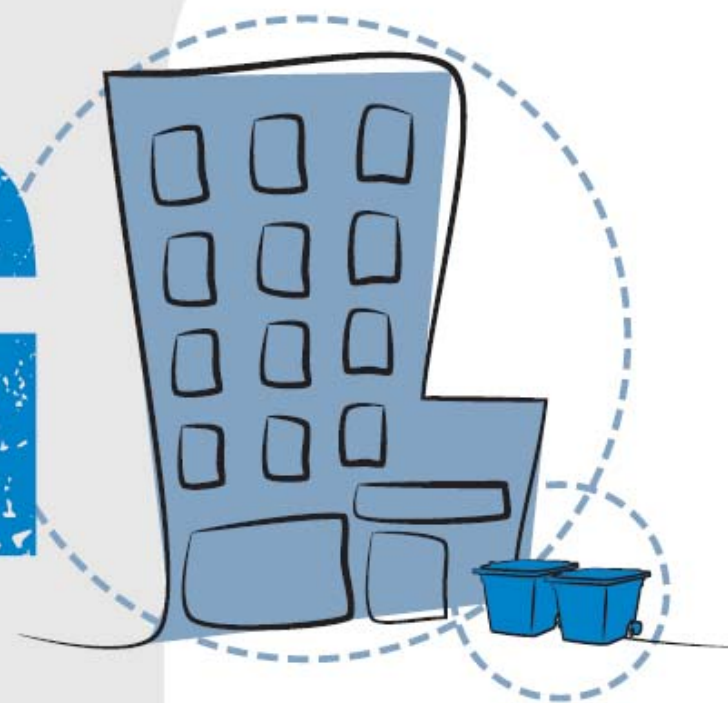
Guia per a la implementació de sistemes de pagament per generació de residus municipals

Dr. Ignasi Puig Ventosa, ENT Environment and Management

Jornada de prevenció de residus municipals
Reus, 23 de novembre de 2010

Guia per a la implementació de **sistemes de pagament per generació** de residus municipals

PXG

Agència de
Residus de
Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient
i Habitatge

Continguts

- 1. Introducció**
- 2. Què és el PxG?**
- 3. Bases i modalitats dels sistemes de PxG**
- 4. Consideracions tècniques, logístiques i legals**
- 5. PxG comercial**
- 6. Fases d'implantació**
- 7. Aspectes econòmics**
- 8. Resultats potencials**
- 9. Usos fraudulents**
- 10. Situació a nivell nacional i internacional**
- 11. Casos d'estudi**
- 12. Conclusions**

1. Introducció

- Cada vegada més es planteja la introducció d'instruments fiscals com a incentiu per a millorar la prevenció i la recollida selectiva de residus.
- A nivell local el principal instrument econòmic són les **taxes de residus**: normalment no generen cap incentiu però es poden articular Sistemes de Pagament per Generació (PxG).
- El PROGEMIC 2007-2012 esmenta PxG de residus tant domèstic com comercial com a mesura de prevenció de residus.

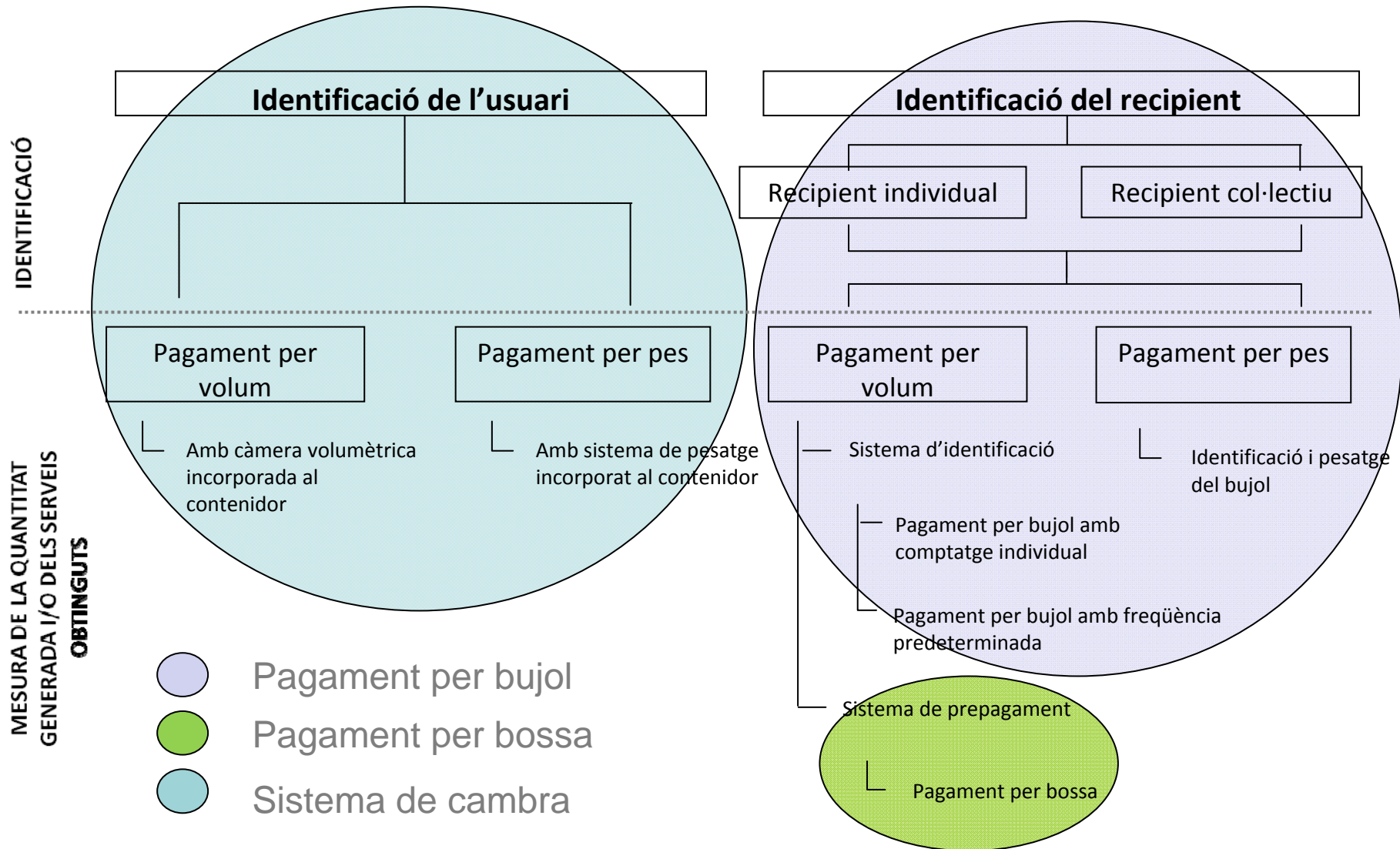
La guia descriu els principis bàsics de funcionament de PxG, els passos a seguir per a la seva implantació i l'impacte que s'espera que tinguin sobre els fluxos de residus.

També es descriuen experiències d'aplicació d'aquests sistemes tant a nivell català i estatal, com en d'altres països.

2. Què és el PxG?

- Pagament de la taxa d'escombraries en funció dels residus realment generats i del servei que s'obté.
- Cal la *identificació del generador* i la *mesura de la quantitat de residus*.
- Permeten traslladar el principi de “qui contamina paga”.
- L'incentiu creat dependrà de l'elecció de la **base imposable** (fracció o fraccions que es graven).
  - Fracció resta (reducció i reciclatge)
  - Altres fraccions (reducció d'aquesta fracció)
- **Estructura de la nova taxa:**
  - Part fixa
  - Part variable

3. Bases i modalitats dels sistemes de PxG

4.1. Consideracions tècniques

Determinació del model de PxG

- Condicionada per:
  - Característiques socio-urbanístiques del municipi
  - Recipient a utilitzar (bujol, bossa, sistema de cambra)

Establiment de l'import

- Depèn principalment de:
  - Recaptació desitjada
  - Generació de residus estimada (nombre i tipologia de les fraccions a gravar)
  - % part bàsica depèn de:
    - Seguretat
    - Incentiu

4.2. Consideracions logístiques

Pagament per bossa

- Característiques
  - Recomanable 2 bosses per fracció (mida domèstica i comercial)
  - Volums recomanables (10-20 litres i 50-70 litres per resta domèstica i comercial, 30-50 litres i 90-110 litres per envasos, respectivament).
  - Presència logotip i/o distintiu
  - Translucidesa
  - Bossa especial per a bolquers
  - Fraccions que no se solen gravar amb aquest model: FORM.
- Adquisició i emmagatzematge
  - Difícil producció personalitzada / espai ben controlat
- Distribució de les bosses
  - Ajuntament o **intermediaris** col·laboradors (comerços amb conveni)
  - No cal comissió pels comerços
  - No els aplica l'IVA

4.2. Consideracions logístiques

Pagament per bujol

- Característiques bujol {
  - Amb xip, tag (etiqueta) o res
  - Varietat de volums
- **Pagament per pes o per volum.**
- **En pagament per volum, a més diversitat de volums més correspondència entre pagament i generació.**
- **FORM: recomanable per volum amb freqüència predeterminada.**
- **Resta i envasos: el model dependrà de: inversió a efectuar / potencial de fuga del sistema / fidelitat desitjada entre pagament i generació.**

- **Fraccions no gravades: paper i cartró, vidre.**
- **Bolquers en bossa estandarditzada.**

4.2. Consideracions logístiques

Sistema de cambra

- Contenedors d'obertura amb enclusa (mesura el **pes** o el **volum**).
- L'usuari disposa d'una **targeta identificativa** o clau per accedir als contenidors.
- Només s'instal·len els sistemes d'identificació als contenidors de les fraccions de pagament (altres contenidors són potencials punts de fuga).
- Pot integrar-se en diversos sistemes: autocompactadors, boques de recollida pneumàtica o en contenidors municipals de recollida de residus.
- Pot ser complementari a altres sistemes de PxG.

4.2. Consideracions logístiques

Àrees d'emergència i deixalleria

- Les àrees d'emergència poden esdevenir punt de fuga en PxG:
  - Eliminar-les
  - Mantenir-ne alguna amb adequacions (vigilància amb càmera, tancament, retirar contenidors fraccions pagament)

- Deixalleria: cal control d'entrada (bossa especial o aplicació de tarifes).

4.3. Consideracions legals

- Cal la modificació de **l'ordenança fiscal**.
- Cal la modificació o redacció d'una **ordenança municipal** on han de quedar regulats:
  - La forma de lliurament dels residus
  - Els drets i deures dels ciutadans i comerços, del propi ens local
  - El marc sancionador
- És molt important que les ordenances fiscal i municipal reguladores dels residus siguin **coherents i complementàries**.
- Cal tenir molt presents els **terminis legals** necessaris per a l'aprovació definitiva.

5. PxG només comercial

Context

- En recollida PaP domiciliària, qualsevol sistema PxG comercial és viable (no existeixen punts de fuga al carrer)
- En recollida domiciliària amb contenidors i PaP comercial, cal valorar el model més robust (p.e. Pagament per bujol amb identificació del generador)

Part
bàsica

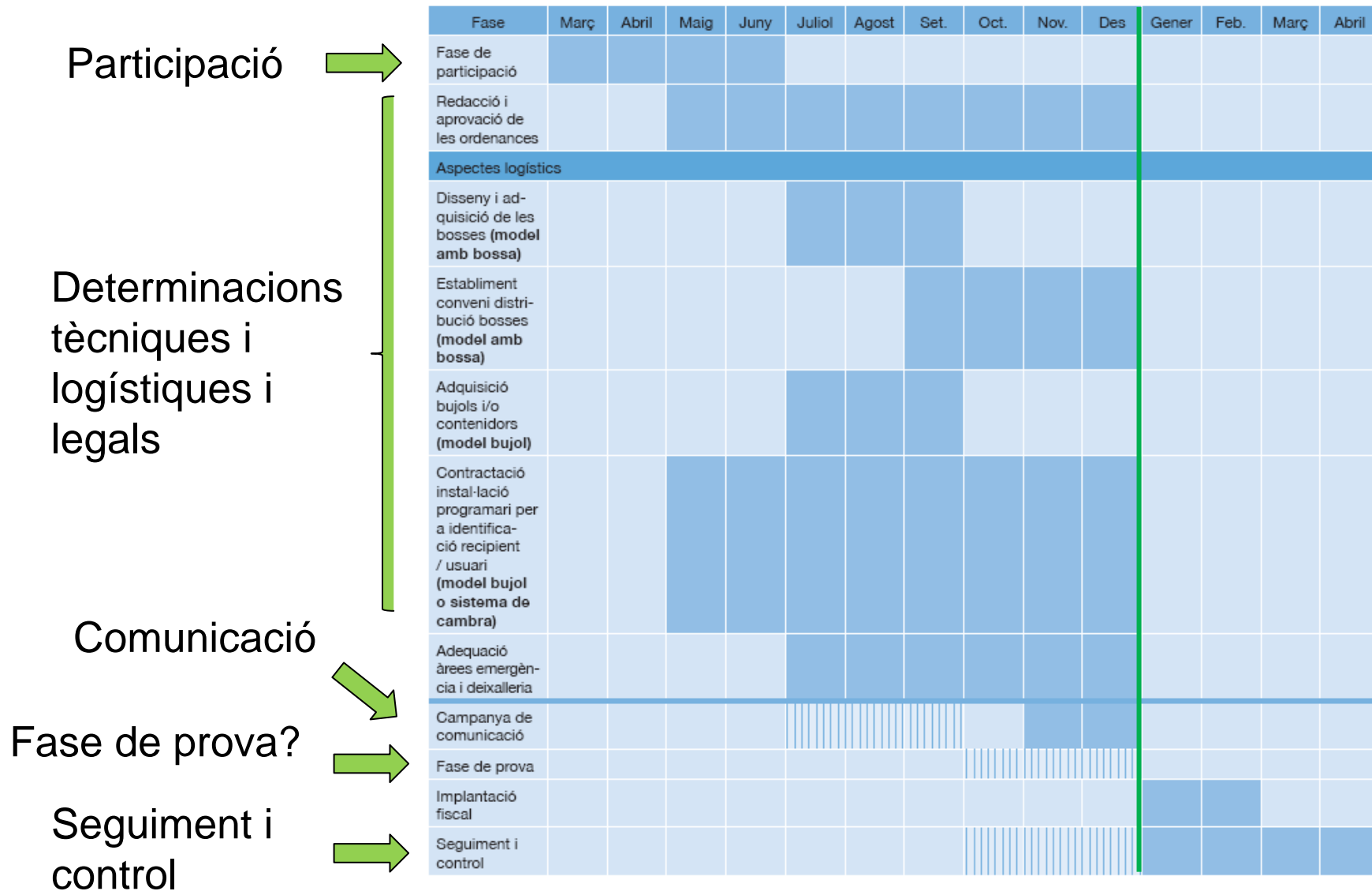
- Hauria de dependre de la categoria comercial.

Fraccions
a gravar

- Resta, envasos i orgànica.

- Aplicable als grans generadors (GG), amb recollida PaP.

6. Fases d'implantació

7. Aspectes econòmics

- Costos inicials o d'inversió (a la guia s'ofereixen preus unitaris pels diferents models).
- Costos d'operació o funcionament del sistema.

8. Resultats potencials sobre fluxos de residus

Fracció	Tendència esperada
Fraccions gravades (resta i envasos) recollides porta a porta	Tendeixen a reduir
Residus recollits en àrees d'emergència monitoritzades	Tendeixen a desaparèixer si s'eliminen de les àrees d'emergència els contenidors de les fraccions a gravar
Percentatge de recollida selectiva de les fraccions recollides porta a porta	Tendeix a augmentar per les fraccions no gravades
Fracció orgànica comercial recollida porta a porta	Tendeix a augmentar i a millorar en impropis
Voluminosos recollits	Tendeixen a augmentar
Aportacions a la deixalleria	Tendeixen a augmentar
Abocaments irregulars	Tendeixen a augmentar però depèn del model adoptat, els serveis oferts i l'execució dels mecanismes sancionadors

9. Usos fraudulents del sistema

- **Principals riscos potencials:**

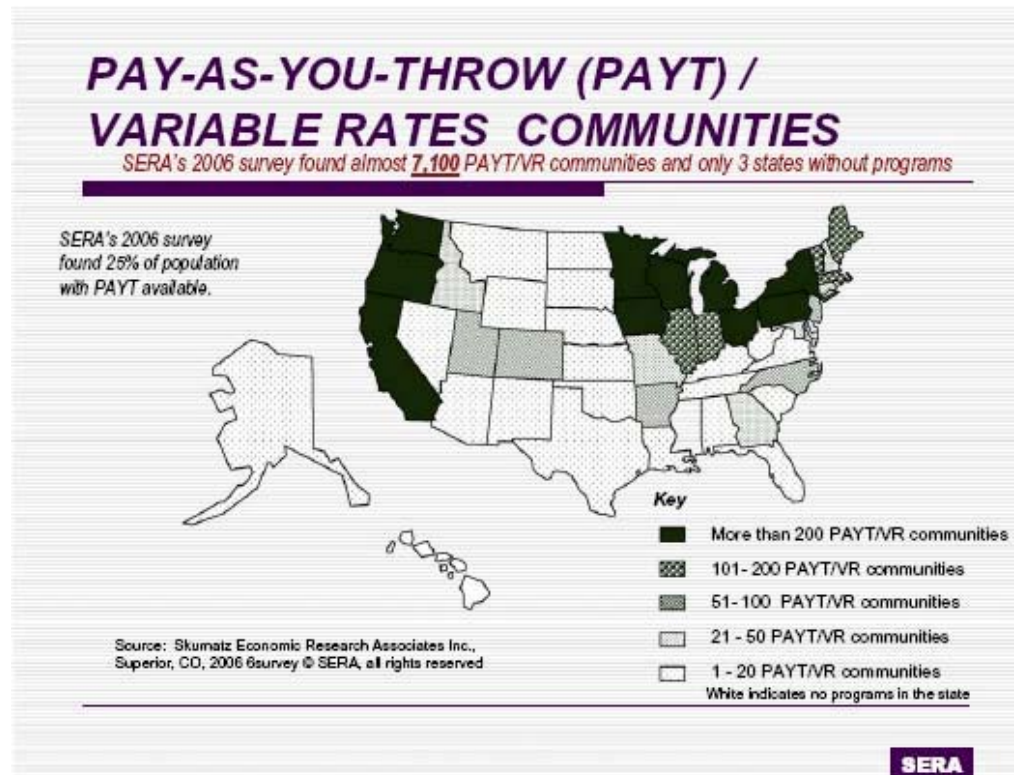
- Abocaments il·legals (en contenidors o espais oberts)
- Turisme de residus
- Increment d'impropis

- **Ull! amb:**

- Recollida de bolquers domiciliària (bossa translúcida)
- Àrees d'aportació (en cas de PaP 2 fraccions o parts del municipi sense recollida PaP)
- Àrees d'emergència
- Habitatges de segona residència
- Papereres (reducció del nombre i sancions)
- Turisme de residus (diàleg amb municipis veïns)

10. Situació a nivell nacional i internacional

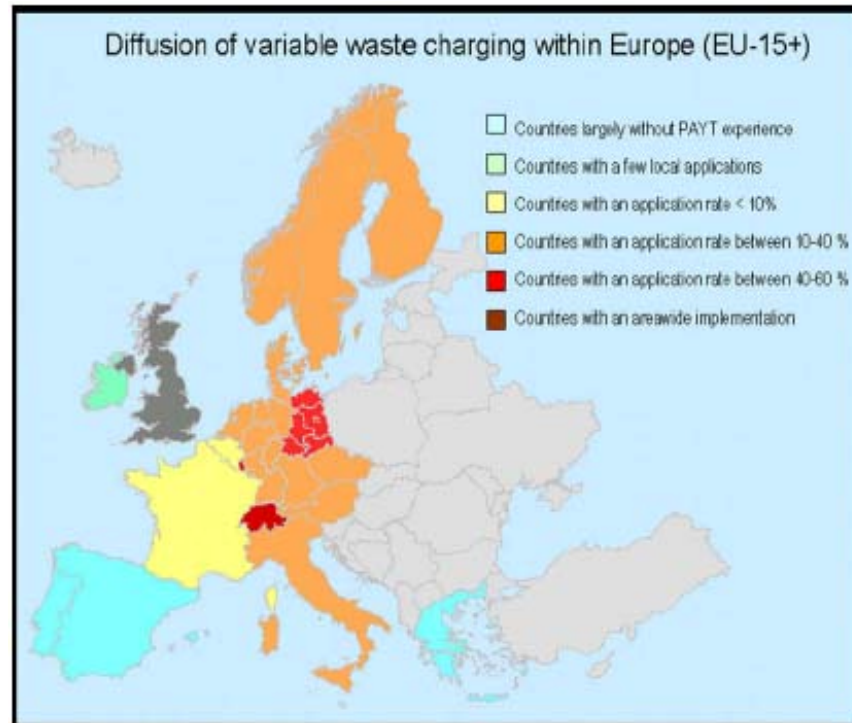
- **EUA:** experiències des de principis de segle XX. Actualment més de 7.000 municipis (grans ciutats).

10. Situació a nivell nacional i internacional

- **Països europeus:** Suïssa, nord-est d'Alemanya, nord d'Itàlia, Dinamarca i Holanda. Ciutats grans: Berlín, Brussel·les, Munic, Viena, o Dublín.

- **Estat espanyol:** 3 experiències de PxG domèstic i comercial (Torrelles de Llobregat (2003), Esporles (2009) i Argentona (2010)).

11. Casos estudi

- **La taxa de fems d'Esporles**
- **La Taxa Justa d'Argentona**
- **Pagament per generació comercial a Canet de Mar**
- **Sistema de cambra a dues localitats alemanyes**
- **Pagament per bujol a la regió del Piemont (Itàlia)**

12. Conclusions

- Els sistemes de pagament per generació són l'opció més justa d'assignació dels costos del servei i l'única capaç d'incentivar la reducció i la recollida selectiva.
- Resultats en terreny de prevenció i d'increment de recollida selectiva.
- És la mesura local de prevenció de residus amb major abast.
- Està àmpliament estès a altres països: és per on s'ha d'avançar.
- Existeix un alt potencial del PxG a Catalunya degut al fort creixement de la recollida porta a porta.
- També té molt potencial el PxG només comercial.
- Experiències pilot a Catalunya i a l'Estat beneficiaran els municipis que vinguin darrera, per tant, mereixen recolzament de les administracions supralocals.

Gràcies per l'atenció

Dr. Ignasi Puig Ventosa

ipuig@ent.cat

www.ent.cat